

Srba, Ondřej; Schwarz, Michal

Starší etnohistorie a jazykové skupiny ve Vietnamu

In: Srba, Ondřej; Schwarz, Michal. *Starší dějiny Vietnamu a Čampy*. Vydání první Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, 2016, pp. 15-23

ISBN 978-80-210-8491-9

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/136812>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

1 STARŠÍ ETNOHISTORIE A JAZYKOVÉ SKUPINY VE VIETNAMU

Tato kapitola poskytuje pouze rámcový pohled na migrace populací v prehistorii a dělení na hlavní jazykové rodiny. Přesnější a systematické výzkumy se teprve zahajují, protože dříve je neumožnila válka a mezinárodně-politické vztahy jihovýchodní Asie ve 20. století. Tato kapitola se také přímo nesoustředí na obchodní osídlování jihovýchodní Asie z Indie a Číny. Na okraj lze uvést, že podle vietnamských historiků nebyla obchodní kolonizace území Vietnamu jednostranná, ale rovnocenně se na ní svými zájmy a aktivní politikou podílelo i domácí obyvatelstvo a ve styčných oblastech vznikala synkretická kultura (Lam Thi My Dzung 2011: 11). Možnosti výzkumu jsou i zde omezené, protože texty a archeologické doklady neukazují komplexní historii, značná část dat zůstává skrytá a autoři bývají limitováni svým vlastním socio-kulturním prostředím (Selvakumar 2011: 213) nebo odborností. To se týká i studia příbuznosti jazyků, kdy se například čínští badatelé častěji vyslovují pro genetickou příbuznost čínštiny s jinými jazykovými rodinami (hlavně thajskou, hmongmienskou), zatímco u nečínských badatelů již zpravidla dominuje názor, že podobnosti vznikly sekundárně vlivem čínštiny a jazykovými kontakty (LaPolla 1999: 1–2).

1.1 Celkový pohled

V severním Vietnamu (provincie Lạng Sơn, Nghệ An, Yên Bái) jsou stopy osídlení antropoidy z doby 500 000 př. n. l. (Hà Văn Thụ & Trần Hồng Đức 2014: 9). *Homo erectus* se do jihovýchodní Asie šířil už v pleistocénu, jak dokládají naleziště z jihovýchodní Číny (Maba na severu provincie Guangdong) a z Jávy.

Jeden z nejstarších nálezů pozůstatků člověka dnešního typu (*homo sapiens sapiens*) v jihovýchodní Asii pochází ze severního Sarawaku na ostrově Borneo a jedná se o část lebky starou asi 40 000 let. Lidské ostatky ostrovní jihovýchodní Asie z doby paleolitu tvoří prototyp, který kombinuje fyzické charakteristiky obyvatelstva Austrálie, melanéských Papuánců, Indonésanů a Polynésanů (Coedès 1969: 22). Nejstarší lidé ostrovní jihovýchodní Asie se označují jako australoidé nebo negritové, současně ale platí, že člověk jako druh pochází z Afriky, odkud se šířil nejprve přes kontinentální Eurasii postupně do ostrovní jihovýchodní Asie, Austrálie a přes Beringovu úžinu i do Ameriky.

Na východ do lokalit dnešní Číny se prehistorická populace šířila hlavně přes severní zóny eurasijského kontinentu v souvislosti s faunou mamutů a nosorožců (Hertler & Bruch & Märker 2013: 10, 15). Do ostrovní jihovýchodní Asie (z Malajského poloostrova na Sumatru, Jávu a dále) se lidé šířili díky periodám s nižší hladinou mořské vody (Sémah & Sémah 2013: 51). Například před 18 000 lety hladina klesla asi 120 metrů pod současnou úroveň, kdy kontinent sahal spojitě až do rozsahu dnešní Indonésie. Později asi před 4000 lety hladina moře sahala naopak 40 metrů nad současnou úroveň a z dnešního jižního Vietnamu byla zatopena celá delta řeky Mekong, takže archeologické doklady tehdejších příbřežních osad jsou daleko ve vnitrozemí (Higham 2014: 9–10, 68). Stav současné nebo vyšší hladiny moře odpovídal novějším migracím etnik s jazyky, které se podle dosavadních předpokladů rychleji vyvíjely až v souvislosti s neolitickou revolucí, hustším zalidněním, nárůstem sociálních kontaktů a užíváním nástrojů.

Vývoj jazyků před neolitickou revolucí nelze systematicky sledovat kvůli absenci dokladů. Nepřímo se na ně usuzuje aspoň v případě Negritů, kteří dnes tvoří hlavní část mluvčích austronéských jazyků. Jejich předkové se do jihovýchodní Asie dostali někdy před 40 000 lety, ale v tu dobu museli hovořit jinak. Dokládá to neaustronéský jazykový substrát například v okolí Luzonu na Filipínách (podle Reida Blust 2009: 8). Populace, která dle současných odhadů již hovořila austronéskými jazyky, dorazila na Filipíny teprve před 4000 lety (do Indonésie později) a Negritové postupně převzali její jazyk. Zdrojovou oblastí austronéské neolitické kultury je jednoznačně Taiwan s nálezy, které jsou o 1500 let starší než na Filipínách a jinde v jihovýchodní Asii (Blust 2009: 24–27).

1.2 Vývoj na kontinentu

V kontinentální jihovýchodní Asii měla pro rané osídlení člověkem velký význam hoabinhská kultura podle naleziště v provincii Hoa Binh v severním Vietnamu. Týká se období cca 11 000 až 3000 př. n. l. a zahrnuje několik

větších lokálních kultur doby kamenné, ač jsou nálezy kamenných nástrojů daleko méně časté než např. v severnější Eurasii, protože místo kamene šlo v jihovýchodní Asii snáze používat a opracovávat bambus a tvrdé druhy dřev, které byly srovnatelně odolné. V Kambodži patří k hoabinhské kultuře nález dobře prozkoumaného sídliště v jeskyni Laang Spean s nejstarším osídlením z 6800 př. n. l. a prvními nálezy keramiky z 4290 př. n. l. (Nožina 2007: 18–19).

K původnějším populacím i ostrovní jihovýchodní Asie se řadí australoidé, negritové, melanésoidé, Indonésané a Malajci. Teprve v druhé řadě (Graff & Hammond 1968: 19–31) přicházely z vnitřnějších poloh kontinentu austroasijské skupiny Mon-khmer včetně Vietů (Graff & Hammond je nesprávně řadí k Indonésanům; ke vztahům původní austroasijské kultury též Coedès 1964: 24–39), dále Pyuové a Barmánci a ještě později Šanové a Thajci. Vliv čínských etnik proniká masivně do severního Vietnamu sice až za dynastie Han, ale obchodní kontakty jsou jednak mnohem hlouběji do historie a dále Vietové, thajské a jihočínské národy sdílí společný kulturní substrát. Podobně dlouhodobé byly obchodní kontakty a osady Indů v moderním jižním Vietnamu. Za nejnovější příchozí skupinu lze považovat národy jazykové rodiny hmong-mien.

Většina historických i současných etnik osídlila Vietnam a kontinentální země jihovýchodní Asie postupně ze severu, z menší části sice i přes moře plavbou podél pobřeží, nejvíce ale po pevnině podél velkých řek, které tečou z jihozápadní Číny do dnešního Myanmaru (Barmy), Thajska, Laosu, Kambodže a Vietnamu. Migrace některých etnik z Číny ať už Číňanů nebo horských etnik jako Hmongové, Yao, Akha, pokračuje do doby velmi nedávné nebo kvůli mezinárodním politickým konfliktům ve Vietnamu až do současnosti (Winzeler 2011: 25–26).

Periodické migrace v sinitickém prostoru na sever od Vietnamu, odkud pochází i Vietové, souvisely s přírodními pohromami a politicky řízenými přesuny obyvatelstva, které se v Číně praktikovaly už od 2. tisíciletí př. n. l. (LaPolla 2013: 204) a možná i dříve – jen ke staršímu období nejsou k dispozici žádné prameny. Podle genetických výzkumů však měla pro místní etnika daleko větší formativní význam kulturní difuze než samotná genetická výměna (Matsumura & Oxenham 2013: 221) a také severovietnamské pohřebiště Man Bac staré 3600–4000 let ukazuje na postupné osídlení Vietnamu z jižní Číny (ibid.). Velký význam měla domestikace a pěstování rýže od doby 3500 př. n. l. Podle posledních výzkumů se rýže začala pěstovat ne v jihovýchodní Asii (Thajsku), ale v centrální nebo středojižní Číně okolo středního toku řeky Yangzi (Winzeler 2011: 33). Pěstování rýže sehrálo důležitou roli v rozvoji populací jihovýchodní Asie. V následujícím přehledu uvádíme hlavní jazykové skupiny se stručnými informacemi o jejich původu a výjetem národů ve Vietnamu

1.3 Austroasijská jazyková skupina

Nejvýznamnějším zástupcem austroasijských jazyků je vietnamština, kterou badatelé dlouho považovali za jazyk příbuzný s čínštinou. Teprve Haudricourt (1953) ji klasifikoval jako austroasijský jazyk nečínského původu.

Sidwell (2009: 3, 65–147) rozlišuje dvanáct podskupin austroasijských jazyků: aslianské na Malajském poloostrově, bahnarské a katu/katuické v centrální Indočíně (dále Sidwell 2005: 3–4), khasi/khasianské v indickém státě Maghalaya, khmerské v Kambodži a sousedních oblastech, khmu v severním Laosu, monské v jižním Myanmaru a centrálním Thajsku, mundské ve státech střední a východní Indie, nikobarské na Nikobarských ostrovech, palaungské v Myanmaru (zasahují i do Číny), pearské v Kambodži a Thajsku a nakonec vietnské ve Vietnamu a středním Laosu. Dle lokalit se dřív považovaly za nejvýznamnější podskupiny mundská ve východní Indii a mon-khmérská (zahrnuje ostatní podskupiny, které uvádí Sidwell) v jihovýchodní Asii, které jsou počtem mluvčích dominantní a zahrnují i dva oficiální státní jazyky: vietnamštinu ve Vietnamu a khmerštinu v Kambodži. Díky západní lokaci mundských jazyků někteří lingvisté uvažovali o pravlasti austroasijských jazyků na západě v Indii nebo v okolí Bengálského zálivu, protože Pinnow (1963) objevil značně archaické rysy mundských jazyků. Přes dílčí sympatie k tomuto zjištění dnes většina badatelů předpokládá pravlast austroasijských jazyků buď na severu ve střední anebo jižní Číně (odkud byla austroasijská etnika postupně vytlačena na jih), nebo přímo v pevninské jihovýchodní Asii, kde se nachází největší počet roztroušených jazyků této rodiny (Sidwell 2009: 63–64; Winzeler 2011: 36–37). Současný stav poznání je silně limitován nedostatkem dat, která nebylo možné sbírat kvůli válečným konfliktům a z politických důvodů. Sidwell se proto raději nevyslovuje ani pro jednu z navržených tří austroasijských pravlastí a odvolává se na budoucí spojené úsilí mnoha pracovních týmů a řady vědních disciplin. Ze stejných důvodů níže neuvádíme vnitřní členění etnik této jazykové rodiny ve Vietnamu, pouze výčet národností s počty obyvatel.

Zástupci austroasijských etnik Vietnamu jsou značně variabilní. Najdeme mezi nimi osoby malých etnik s velmi tmavou pletí, ale stejně tak etnické Vietnamce ve městech se světlou pokožkou vzniklou smíšením s Číňany a Evropany i pod vlivem čínské kultury, ve které je světlá pleť známkou vysokého sociálního postavení (přebývání v budovách ve stínu, nikoli práce na poli). Vietové žili původně jen v severních oblastech dnešního Vietnamu a v jižní Číně. Podobně jako Číňané se živilí převážně zemědělstvím a kvůli snazšímu zavlažování a početné populaci, která znamenala i vojenskou sílu, obsazovali níže položené oblasti na pobřeží nebo podél řek a nesnažili se stěhovat do hor. Ty se pro ně staly zajímavé až z obchodního hlediska. V druhém tisíciletí našeho

letopočtu postupně expandovali na jih, kde ovládli jak hornaté oblasti s cennými komoditami, tak příbřežní lokality, odkud získávali sůl potřebnou jako hlavní výměnný artikl s horskými etniky (Hall 2011: 96–97). Malé národy této skupiny se v takovém rozsahu zpravidla nestěhovaly. Austroasijská etnika se dnes nacházejí na celém území Vietnamu a čítají nejčastěji desítky nebo stovky tisíc osob, v extrémech i jen jednu nebo dvě vesnice s několika sty osobami a v případě Viêtů asi osmdesát milionů lidí. Ve Vietnamu mají nad milion osob Viětové (73 500 000 jen ve Vietnamu, dále několik milionů v zahraničí), Muôngové (1 268 963) a Khmerové (1 260 640 – počty obyvatel v celé této kapitole dle údajů k 1. dubnu 2009 podle Đặng Thị Hoa 2014: 44–49).

Bùi Khánh Thế (2002: 55–56) dělí etnika austroasijských jazyků Vietnamu na **việt-muôngská**: 1. Viêt/Kinh (73 594 341), 2. Muông (1 268 963), 3. Thổ (74 458), 4. Chút (6022) a **môn-khmerská**: 5. Khmer/ Khơ Me (1 260 640), 6. Bana (227 716), 7. Xơ đăng (169 501), 8. Kơ ho/Cơ Ho (166 112), 9. Hrê (127 420), 10. Mnông (102 741), 11. Xtiêng (85 436), 12. Bru – Vân Kiều (74 506), 13. Kơ tu/Cơ Tu (61 588), 14. Giê - Triêng (50 962), 15. Mạ (41 405), 16. Khmú/Khơ Mú (72 929), 17. Cor/Co (33 817), 18. Tà ôi (43 886), 19. Chơ ro (26 855), 20. Kháng (13 840), 21. Xinh Mun (23 278), 22. Mảng (3700), 23. Brâu (397), 24. Ó đu (376), 25. Rơ măm (436).

1.4 Tai-kadajská jazyková skupina

Tai-kadajské jazyky jsou rozšířené v jižní Číně včetně Hainanu, v severním Vietnamu, v celém Laosu a Thajsku, kde jsou také laoština a thajština oficiální státní jazyky. Dále se tai-kadajskými jazyky hovoří v Myanmaru, v Kambodži a ve východní Indii. Nejednotným názorům na jejich vnitřní členění se zde nemůžeme věnovat (srov. např. Luo Yongxian 2008), ostatně nadále je složitá i otázka jejich původu a vnější příbuznosti.

Nejčastěji se původní lokalita tai-kadajských jazyků spatřuje v jižní Číně v provinciích Guangdong, Guangxi a Guizhou, tj. v oblasti, která byla čínským populacím původně cizí. Případně se za rodnou oblast thajských jazyků považuje i severozápadní pohraničí Vietnamu a čínské provincie Yunnan (Winzeler 2011: 39). Stáří jazykové rodiny se odhaduje na 2.500 let a bohužel nejsou přímé prameny, které by podrobně dokládaly jejich vnější historii. V čínských záznamech je možné hledat skupinu tai-kadai v nečínské oblasti Baiyue, která dominovala dnešnímu jihočínskému území v prostoru od Shandongského poloostrova na severovýchodě až po provincii Sichuan na západě. Většina badatelů se více či méně shoduje, že Baiyue zahrnovalo etnika jazyků austroasijských, tai-kadajských a hmong-mienských (Luo Yongxian 2008: 9–10). Z jižní Číny

migrovala etnika uvedených skupin do Thajska, Laosu a Vietnamu v souvislosti s čínskou expanzí. Číňané ale s Baiyue i tradičně obchodovali a vlivem dlouhodobých kontaktů se thajské jazyky v několika etapách výrazně sinizovaly a badatelům dlouho trvalo, než obě skupiny rozlišili.

Na základě lexikálních shod se pro společný původ a skupinu sino-tajských jazyků vyslovili např. De Lacouperie (1883), Wulff (1934), Li Fang-Kuei (1976), Xing Gongwan (1999) a Luo Yongxian (2008: 13, 9–28). Jiné příbuzenství s austronéskými jazyky v tzv. skupině austro-tajských jazyků prosazoval Paul Benedict (1975), který tvrdil, že jevy sdílené čínskými a thajskými jazyky vznikly druhotnými kontakty (Luo Yongxian 2008: 13–14). Ke komplexnímu spektru různých názorů přispěl i Laurent Sagart, který nejprve (1993) prosazoval lexikální příbuznost mezi čínštinou a austronéskými jazyky, kdy thajské jazyky považoval za příbuzného člena sinotibetských jazyků, takže vznikla makroskupina thajsko-sinotibetsko-austronéských jazyků. Později (2005) již Sagart zdůrazňoval separátní spojnice mezi thajskými + austronéskými a sinotibetskými + austronéskými jazyky. V literatuře reflektovaná potíž kladení jakýchkoli spojin mezi jazykovými rodinami jihovýchodní Asie vyplývá i z faktu, že dosud nebyla vypracována metodologická kritéria, která by jednoznačně rozlišovala výpůjčky a geneticky sdílený slovník (Luo Yongxian 2008: 23).

Ve Vietnamu je dle Bui Khánh Thê (2002: 55–56) dvanáct oficiálně uznávaných národů tai-kadajské jazykové rodiny, které se dále člení mezi vlastní thajské a kadajské. K thajským (viet. Tày-Thái) patří 1. Tày (1 626 392), 2. Thái (1 550 423), 3. Nùng (968 800), 4. Sán Chay (169 410), 5. Giáy (58 617), 6. Lào (14 928), 7. Lự (5601), 8. Bó Y (2273). Ke kadajským jazykům patří čtyři další skupiny: 9. La Chí (13 158), 10. La Ha (8177), 11. Cỏ Lao (2636), 12. Pu Péo (687). Všechny národnosti skupiny tai-kadai žijí v severním Vietnamu.

1.5 Sinotibetská jazyková skupina

Jazyky označované jako sinotibetské jsou nejvíce rozšířené v Číně, na Taiwanu, ve Vietnamu, v Laosu, Thajsku, Myanmaru, ve východní Indii, v Nepálu, Bangladéši, Bhútánu a na severovýchodě Pákistánu. Do tohoto výčtu není zahrnuto nejnovější čínské obchodní osídlení ve všech zemích jihovýchodní Asie. Nad deset milionů mluvčích mají etničtí Číňané různých jazyků/dialektů (1,3 miliardy), mluvčí barmštiny (42 milionů) a čínsky mluvící Huiové (10 milionů). Etnika horských oblastí jsou naopak málopočetná a jazykově nesourodá.

Sinotibetské jazyky prochází stejně jako tai-kadajské jazyky intenzivním přezkumem a jejich vnitřní klasifikací a popisem stavu bádání se zde vzhledem k omezenému prostoru nemůžeme věnovat. V současné době se buď

podřazují tibetobarmské jazyky pod sinotibetskou jazykovou rodinu (Benedict 1972, Matisoff 2003, Starostin & Peiros 1996) nebo naopak sinotibetské jazyky jsou podřazeny tibetobarmským (van Driem 1997, 2001). V příštích letech a dekádách lze očekávat výraznější změny jejich třídění. Podle autonyma se někdy tibetské jazyky označují jako bodijské.

Původ sinotibetských jazyků bývá spojován s neolitickou kulturou Yangshao a planinami v povodí Žluté řeky v severní Číně, odkud se asi před 6500 lety část populací začala postupně přesouvat různými směry na jih, východ a západ (LaPolla 1999: 3). Názory na sinotibetskou pravlast nejsou jednotné a část badatelů, kteří podřazují sinitické jazyky pod vyšší tibetobarmskou skupinu, je ochotna vidět pravlast tibetobarmských jazyků i v jižní Číně, provinciích Sichuan a Yunnan (Sidwell 2013) nebo dokonce na Tibetské náhorní plošině (podle Belwooda Winzeler 2011: 37), což je ale vzhledem k chudšímu zemědělství nepravděpodobné. Na území dnešního Vietnamu se Číňané objevili nejprve jako obchodníci a od dynastie Han na více než tisíc let jako vládci. Později se Číňané směli usadit v jižním Vietnamu, ale vzhledem k politickému vývoji se jejich počet často měnil a i nyní zůstává podíl čínského obyvatelstva Vietnamu jedním z nejmenších ze zemí jihovýchodní Asie.

Bùi Khánh Thế (2002: 55–56) uvádí vedle etnických Číňanů ve Vietnamu známých jako: 1. Hoa/Hán (823 071 osob) osm dalších oficiálně uznaných sinotibetských etnik, která žijí na severu země u hranic s Čínou: 2. Ngái (1035), 3. Sán Dìu (146 821), 4. Hà Nhì (21 725), 5. La Hù (9651), 6. Phù Lá (10 944), 7. Lô Lô (4541), 8. Cống (2029), 9. Sila (709). Mnoho z těchto národností žije ve větších počtech v Číně, Laosu, Myanmaru nebo Thajsku.

1.6 Jazyková skupina Hmong-mien

Národy skupiny Hmong-mien žijí v největším počtu kolem 10 milionů v Číně, kde se jmenují Miao-Yao (nejnověji je popisuje Chen Qiguang 2013) a poté v severním Vietnamu (necelé 2 miliony osob), a v řádově stovkách tisíc v severním Laosu a v nejsevernějších oblastech Thajska. Od ostatních etnik se národy jazyků hmong-mien liší tím, že méně pěstují rýži a někteří se stejně jako část Austronésanů a austroasijských skupin živí sezónním kočovným obděláváním půdy v horách po vykloučení lesního porostu. Tento typ půdy je na živiny a minerály extrémně chudý, proto se v rámci domovského teritoria stěhuje vždy buď celá vesnice, nebo se na vzdálené vykloučené pole vydává na několikadenní pracovní pobyt část mužské populace. Etnika skupiny hmong-mien pochází jednoznačně z jižní nebo centrální Číny (Sidwell 2013), odkud se v průběhu několika set let v souvislosti s čínskou, mongolskou a mandžuskou expanzí

nuceně přesouvala na jih do hor severního Vietnamu, Laosu a Thajska (Ratliff 2010; Winzeler 2011: 39). Díky lepšímu poznání jejich historie se upustilo od dřívějších názorů čínských lingvistů, kteří považovali hmong-mienské jazyky za příbuzné se sinotibetskými.

Ve Vietnamu se rozlišují tři etnika této jazykové skupiny a všechna žijí v horách na severu země: 1. Hmông/Mèo = čínsky Miao, laosky Mɛo (1 068 189); 2. Dao/Mien = čínsky Yao (751 067), 3. Pà Thên/Pà Hưng (6811) (Bùi Khánh Thế 2002: 55–56; Vạn et al. 2010: 175–196).

Nejvýznamnější hmongština / miaoština má řadu dialektů a etnické podskupiny se nejčastěji rozlišují podle barevných prvků oděvu: ve Vietnamu Bílí (Hmong Đơ/Hmông Đâu), Černí (Hmong Đu), Červení Hmongové (Hmong Si) apod. Nejvíce se liší tzv. Vodní Hmongové (Ná Mèo) a různí se i názory na jejich původ, protože žijí odděleně od ostatních Hmongů v blízkosti viêt-muôngských jazyků a skupin Tày-Thái. Buď jde o výrazně odlišnou podskupinu, nebo původem jinou národnostní menšinu. To ukáže teprve další výzkum (*Người Hmông ở Việt nam* 2005: 8–18).

1.7 Austronéska jazyková skupina

Austronéské jazyky se podle novějších poznatků dělí na původem hlavní skupinu jazyků z Formosy (Taiwanu), kde jsou aktuálním počtem mluvčích v naprosté menšině, a na ostatní malajsko-polynéské jazyky. Z geografického hlediska se z malajsko-polynéských jazyků vyčleňuje i ekonomickým vlivem významná západní skupina na jihovýchodě Indočíny (Vietnam a Kambodža), na Filipínách (filipínština/tagalog), v Indonésii (indonéština), Malajsii (malajština), patří sem však i příbuzné jazyky malých ostrovů na jihu Myanmaru a nejzápadněji na Madagaskaru. Ostatní hlavní skupiny tvoří jazyky Taiwanu, centrální malajsko-polynéské jazyky Moluk, Timoru, a nakonec oceánské jazyky Melanésie, Mikronésie, Nového Zélandu a severovýchodních lokalit Papuy Nové Guiney (Pawley 2008: 48–50). Z odlišných názorů na jejich vnitřní klasifikaci lze zmínit podřazení austronéských jazyků Taiwanu pod indonéské jazyky (Chen Kang 1992 in Zajdler 2000: 16). Blust (2009: 29–32) rozlišuje devět skupin jazyků na Taiwanu (atayal, východoformoské, puyuma, paiwan, rukai, tsouické, bunun, skupina ze západních rovin a severozápadoformoské) a např. Peiros (2008) považuje jazyky Taiwanu za samostatnou jazykovou rodinu.

Austronéské jazyky (za jejich původní mluvčí nelze považovat nyní dominující Negrity, kteří tyto jazyky teprve převzali) se do jihovýchodní Asie musely obecně dostat nejprve přes pevninskou Asii, ale vlastním jádrem neolitického

šíření austronéské populace se podle většiny badatelů stal Taiwan. Austronéska populace Taiwanu vzešla ze styků genetických proudů z jižní Číny a předků obyvatel ostrovů jihovýchodní Asie (Filipíny); ty tvořily v dávné minulosti s Taiwanem spojitou pevninu. Nejstarší neolitické kultury na Taiwanu lze datovat do 3500 až 3000 př. n. l.; oproti tomu jsou nálezy v Mikronésii, Polynésii a Melanésii mladší (Bellwood & Dizon 2008: 24nn., 36) a to úměrně vzdálenosti od Taiwanu a čínského pobřeží. S tím souvisí i pozdější a lokální vývoj jednotlivých jazyků. Např. pravlast malajštiny se podle většiny lingvistů situuje na západ ostrova Borneo (Adelaar 2008: 11–12).

Z Taiwanu se populace šířila dál na Filipíny a do ostrovní Indonésie. Odtamtud zpětně osídlila i pevninskou jihovýchodní Asii včetně Malajského poloostrova a středojižní oblasti dnešního Vietnamu, Laosu a území Kambodže (Winzeler 2011: 38). Ve Vietnamu patří k této jazykové rodině a malajsko-polynéské nebo malajsko-čamské (Blust 2009: 31) podskupině 1. Čamové/Chăm (161 729 osob) a čtyři další národy v Centrální vrchovině: 2. Gia Rai/Jarai (411 275), 3. Ê đê/Rhade (331 194), 4. Raglai/Roglai (122 245), 5. Chu Ru/Haroi/Hroi (19 314) (Bùi Khánh Thế 2002: 55–56). Je zajímavé, že původně netónová čamština začala v poslední fázi vývoje přebírat tóny pod vlivem vietnamštiny (Blust 2009: 68–70).